

vô thường, chúng sanh không rõ biết cho nên đối với vô thường mà chấp là thường, vì thế Phật nói vô thường để phá chấp thường của chúng sanh.

2- Các Pháp Vô Ngã (Phạn : Niratmānah-sarva-dharmāh), (còn gọi : Nhất thiết pháp vô ngã ấn; gọi tắt là Vô ngã ấn) : Tất cả các pháp hữu vi ở thế gian nói chung đều vô ngã, chúng sanh không rõ biết nên đối với tất cả pháp gượng lập chủ thể, vì thế Phật nói vô ngã để phá trừ chấp ngã của chúng sanh.

3- Niết Bàn Tịch Tĩnh (Phạn : Satannirvanam) (còn gọi Niết bàn tịch diệt ấn, Tịch diệt niết bàn ấn; gọi tắt là Niết bàn ấn) : Tất cả chúng sanh không rõ biết khổ sanh tử cho nên khởi hoặc tạo nghiệp, trôi lăn trong 3 cõi, vì thế Phật nói pháp Niết bàn tịch diệt.

Trên đây, các hành vô thường chỉ nói về hữu vi, Niết bàn tịch tĩnh chỉ nói về vô vi, còn các pháp vô ngã thì nói cả hữu vi vôvi. Tam pháp ấn thêm "Tất cả hành là khổ" thì gọi là Tứ pháp Ấn, Tứ pháp bản mặt, Tứ ưu đàn na. Ngoài ra, nếu thêm

"Tất cả pháp là không" thì thành Ngũ Pháp Ấn.

Tam Thân

Tam thân tiếng Phạn gọi là : Trayah-kāyāh. Tam thân là chỉ cho ba thân Phật. Đức Phật nào cũng có đầy đủ ba thân. Ba thân đó là: Pháp thân, Báo thân, Ứng Hoá thân.

Thân nghĩa là nhóm họp, nhóm họp các pháp mà thành thân, cho nên sự nhóm họp về lý pháp gọi là Pháp thân (Phạn : Dharma-kāya). Sự nhóm họp về trí pháp gọi là Báo thân (Phạn : Sambhoga-kāya) và sự nhóm họp các pháp công đức gọi là Ứng thân hay Hoá thân(Phạn : Nirmana kaya)

Nói về Ba thân Phật này, trong các bộ Kinh Luận đều có đề cập đến. Như trong Kinh Thập Địa Luận giải thích như sau :

Pháp thân : Chứng đắc, hiển bày lý thể chơn như thật tướng không hai không khác, thường trụ vắng lặng, gọi là Pháp thân.

Báo thân : Thân đáp trả nhân hạnh công đức và hiển hiện tướng hảo trang nghiêm.

Ứng thân : Thân được hiển hiện thuận theo chủng tánh, căn cơ của chúng sanh được hoá độ.

Trong Tông Cảnh Lục 89 có giải thích về Ba thân Phật như sau :

1- Tự tánh thân : Chư Phật có vô biên tế công đức chơn thường, thật tánh bình đẳng của tất cả pháp này chính là tự tánh, còn gọi là Pháp thân.

2- Thọ dụng thân : Được chia làm 2 loại :

Tự thọ dụng thân : Các Đức Như Lai tu tập vô lượng phước huệ, khởi vô biên công đức chân thật, thường tự thọ dụng pháp lạc rộng lớn.

Tha thọ dụng thân : Các Đức Như Lai từ bình đẳng trí thị hiện thân vi diệu tịnh công đức, trụ ở cõi thuần tịnh, vì chúng Bồ Tát thập địa mà thị hiện đại thần thông, chuyển bánh xe chánh pháp.

3- Biến hoá thân : Các Đức Như Lai dùng thần lực bất tư nghị biến hiện vô lượng, tùy theo loài mà hoá thân, ở các cõi tịnh uế, xứng theo cơ nghi của các chúng Bồ tát chưa đăng địa và Nhị thừa hiện thần thông thuyết pháp.

Cũng trong Tông Cảnh Lục còn nêu thuyết chuyển 3 tâm thì được 3 thân, đó là chuyển căn bản tâm (thức thứ 8) thì được Pháp thân, chuyển y bản tâm (thức thứ 7) thì được Báo thân và chuyển khởi sự tâm (thức thứ 6) thì được Hoá thân.

Còn trong Kinh Pháp Bảo Đàn, Đức Lục Tổ Huệ Năng nói về 3 thân như sau :

1- Thanh tịnh pháp thân Phật: Thân của chúng ta chính là Pháp thân Như Lai, cho nên tự tánh của chúng ta vốn thanh tịnh và có năng lực sanh ra tất cả các pháp.

2- Viên Mãn Báo Thân Phật: Ánh sáng Bát nhã từ tự tánh sanh ra có công năng tẩy trừ tất cả tình cảm dục vọng giống như vầng mặt trời tỏa sáng trên cao, chiếu xa vạn dặm trong hư không, trùm khắp không sót.

3- Tự Tánh Hoá Thân Phật : Nếu chúng ta tin chắc năng lực của tự tánh hơn tất cả Hoá thân Phật thì khi tâm này hướng về ác liền vào địa ngục, nếu khởi tâm độc hại thì biến thành rồng, rắn; nếu tâm này hướng thiện thì phát sanh trí huệ, nếu khởi tâm từ bi thì trở thành Bồ Tát.

⌘

